

Podpora mladých lidí opouštějících náhradní péči

Metodická informace Ministerstva práce a sociálních věcí

Cílem této metodické informace je poskytnout **přehled o formách podpory** mladých dospělých lidí opouštějících náhradní rodinnou nebo náhradní ústavní péči. Díky překážkám, které znemožnily těmto mladým lidem prožít běžný život ve vlastních rodinách, **se mohou ocitát ve znevýhodněné pozici v klíčovém okamžiku startu do samostatného života**. Mohou se potýkat s nejen nedostatkem potřebných kompetencí, ale i podpory v oblasti osamostatnění, péče o domácnost, duševního zdraví, zdravého sebevědomí, finanční gramotnosti, umístění na trhu práce a mnoho dalších.

Proto **je nezbytně nutné v případě potřeby zajistit mladým lidem opouštějícím náhradní péči podporu nejen materiální, ale i odbornou a emocionální**. Nezletilí mladí lidé na prahu dospělosti mohou využívat podporu orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“), sociálních nebo jiných služeb pro děti, po překročení hranice zletilosti nebo nabytí plné svéprávnosti, je jim k dispozici podpora sociálních pracovníků – sociálních kurátorů nebo sociálních služeb pro dospělé. **V kritickém, přechodovém období je proto nezbytné, aby byly tyto subjekty schopny účinné spolupráce.**

Předložená metodická informace proto usiluje především o nastavení koordinované spolupráce pracovníků OSPOD a sociálních pracovníků - sociálních kurátorů, stejně jako pracovníků nestátních organizací, dalších odborníků, pracovníků ústavů i pěstounů, ideálně v rámci případové práce se stěžejním postavením mladého člověka.

Metodická informace byla zpracována v návaznosti na novelizaci zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, a to ve spolupráci odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí a odboru sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí v listopadu 2021.

Zdroje podpory

- **Pracovník OSPOD/kurátor pro děti a mládež**

Ve vztahu k dětem umístěným mimo vlastní rodinu vykonávají pracovníci OSPOD především **dohled nad dodržováním práv dětí v náhradní péči** (§19 a §29 ZSPOD). Klíčový pracovník dítěte, který je odpovědný za koordinaci podpory dítěte a rodiny a za zpracování a realizaci individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen „IPOD“), spolupracuje s náhradními pečovateli dítěte.

V některých případech je sledováním naplňování práv dětí v ústavní péči pověřen **kurátor pro děti a mládež**, děje se tak obvykle, pokud jsou některé z potřeb vztahy k chování dítěte. Kurátor pro děti a mládež je zaměstnancem obce s rozšířenou působností zařazeným do obecního úřadu obce s rozšířenou působností a vykonává sociálně-právní ochranu dětí. Jeho **hlavní náplní práce je především spolupráce s dítětem, rodinou dítěte a s dalšími subjekty zapojenými do případové spolupráce**. Kurátor pro děti a mládež je v bezprostředním kontaktu s dítětem a snaží se sledovat vlivy, které působí na dítě, zjišťuje příčiny vzniku a snaží se najít opatření ke snížení nepříznivých vlivů. **Kurátor pro děti a mládež by měl především volit přístup založený na podpoře dítěte a pomoci v naplnění potřeb dítěte, které jsou dlouhodobě neuspokojeny.**

Práce s dítětem a rodinou je ukotvena IPOD. Jsou zde uvedeny jasné kroky a cíle, které jsou dosažitelné a udržitelné pro dítě a jeho rodinu. **U dětí vyrůstajících v náhradní péči je nezbytnou součástí tohoto plánu příprava dítěte na jeho budoucí život, pokud není v daný okamžik aktuální návrat do vlastní rodiny.** Důvodem je faktické ukončení náhradní péče (pěstounské péče i ústavní výchovy) dnem zletilosti nebo nabytí plné svéprávnosti dítěte. Přestože v mnoha případech setrvává dítě v pěstounské rodině nebo v ústavu i v dospělém věku, např. z důvodu studia, je tato podpora založena na vzájemné domluvě mezi dítětem a náhradními rodiči nebo zařízením – není tedy nijak garantována.

Podstatou cílů IPOD směřujících k podpoře mladého člověka v procesu osamostatnění je aktivizace mladého člověka a postupné převzetí odpovědnosti za naplnění vlastních cílů. Cíle IPOD, týkající se osamostatňování, **budou pravděpodobně zahrnovat klíčové oblasti zajištění bydlení, přípravy na budoucí povolání a/nebo zajištění povolání, materiální zajištění, případně různé další formy podpory** (např. psychologické poradenství, poradenství v oblasti mezilidských vztahů apod.). Téma přípravy na budoucnost

lze včleňovat do IPOD bez ohledu na věk dítěte, konkrétní ustanovení kritéria 14b Standardů kvality sociálně-právní ochrany při poskytování sociálně-právní ochrany orgány sociálně-právní ochrany dle Vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedené některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, potom ukotvuje konkrétní povinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí intenzivně se věnovat oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, které se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů.

- **Sociální pracovník obce s rozšířenou působností – sociální kurátor**

Sociální pracovník – sociální kurátor je zaměstnancem obecního úřadu obce s rozšířenou působností. **Primární cílovou skupinou sociálního pracovníka – sociálního kurátora jsou dospělé osoby, nicméně ve vztahu k mladistvým opouštějícím náhradní péči je žádoucí, aby byl kontakt navazován dříve, než v okamžik dosažení zletilosti nebo plné svéprávnosti, neboť je třeba předcházet tomu, aby se mladý dospělý člověk ocitl ze dne na den bez potřebné podpory a prostředků.** Jak je uvedeno výše, příprava na budoucnost je dlouhodobým procesem zahrnujícím podporu mladého člověka ke zvládnutí vlastní situace.

Spolupráce sociálního pracovníka – sociálního kurátora a mladistvých klientů náhradní péče je ukotvena výslovně též zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, kde je v ustanovení § 24 ukotvena **povinnost ředitele zařízení informovat v zájmu zaručení návaznosti péče příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností o nadcházejícím propuštění dítěte ze zařízení**, a to v termínu nejméně 6 měsíců před propuštěním dítěte a též umožnit dítěti, které má být propuštěno ze zařízení z důvodu zletilosti, jednání se sociálním pracovníkem - sociálním kurátorem.

Propojení mladého dospělého a sociálního pracovníka – sociálního kurátora může být součástí přípravy na život po ukončení či odchodu z náhradní rodinné či ústavní péče. Pravidelná komunikace mladého dospělého se sociálním pracovníkem – sociálním kurátorem přispívá k vybudování důvěry a partnerskému vztahu.

Spolupráce mezi mladým dospělým a sociálním pracovníkem – sociálním kurátorem je (na rozdíl od spolupráce s pracovníkem OSPOD nebo kurátorem pro děti a mládež, jejichž činnost je součástí veřejnoprávní ochrany dítěte, pokud jde o dítě vymezené v § 6 zákona o SPOD) **založena na dobrovolnosti.** Účinná podpora je tedy podmíněna vztahem vzájemné důvěry. **Tato spolupráce není však podmínkou pro to, aby se mladý dospělý úspěšně mohl osamostatnit, jde pouze o možnost využití podpory. Pokud se bude jednat o**

potřebu získání zaopatřovacího příspěvku, pak je spolupráce v určitém rozsahu nezbytná a mladý dospělý na tuto skutečnosti musí být upozorněn.

Spolupráce není nijak časově vymezena. Mladý dospělý může kdykoliv přestat spolupracovat se sociálním pracovníkem – sociálním kurátorem. Tato spolupráce může být kdykoliv, na základě potřeb mladého dospělého, obnovena.

Za optimální postup tedy lze považovat postupné zapojení sociálního pracovníka – sociálního kurátora do realizace IPOD, za současné aktivizace mladého člověka a pokud s tím mladý člověk souhlasí. Předávání informací mezi pracovníkem OSPOD a sociálním pracovníkem – sociálním kurátorem se může dít zásadně na základě požadavku mladého dospívajícího nebo dospělého a v jím stanoveném rozsahu.

- **Nestátní neziskové organizace**

Nestátní neziskové organizace (dále jen „NNO“) tvoří nedílnou část podpory mladých lidí v procesu osamostatňování se. Vzhledem k tomu, že NNO nereprezentují státní moc, mohou být z hlediska mladých lidí přijatelnou variantou podpory.

Spolupráci s nestátní neziskovou organizací může využít jak dítě, tak i mladý dospělý. Cílem těchto organizací je pomoci lidem, kteří se ocitli v situaci, se kterou si sami nedokáží pomoci anebo potřebují nasměrovat na tu správnou cestu. Jedná se většinou o pomoc při řešení konfliktů, pomoc při finanční tísní, hledání práce, školy či ubytování. I zde je podstatou úspěšného řešení situace vzájemná spolupráce mezi organizací a dítětem či mladým dospělým.

Informace o dostupných nestátních neziskových organizacích se může dítě nebo mladý dospělý dozvědět například od kurátora, pracovníka OSPOD nebo i od zařízení, ve kterém se právě dítě či mladý dospělý nachází. NNO zabývající se podporou mladých dospělých lze vyhledat v registru sociálních služeb (<https://www.mpsv.cz/web/cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>) nebo v adresářích sociálních a navazujících služeb jednotlivých krajů, případně v seznamu osob pověřených výkonem sociálně-právní ochrany dětí (<https://www.mpsv.cz/web/cz/poverene-osoby>).

- **Bydlení**

Často se mladý dospělý setkává s problémem najít vhodné a finančně dostupné bydlení. Hledání vhodného ubytování je důležité započít co nejdříve před odchodem z náhradní rodinné péče či ústavní péče. Zde může být nápomocný jakýkoliv sociální pracovník obce, případně sociální pracovník – sociální kurátor, ale i další instituce (nestátní nezisková organizace) v případě, že mladý dospělý o tuto pomoc při hledání bydlení požádá.

Na základě potřeb mladého dospělého, který vyjádří potřebu pomoci v hledání bydlení, se může sociální pracovník - sociální kurátor ve spolupráci s místní samosprávou účastnit jednání jednotlivých odborů, například bytového. Má tedy aktuální přehled o bytové situaci v daném místě a může mladému dospělému pomoci se zorientovat v nabídkách. V případě potřeby může nasměrovat mladého dospělého do zařízení, která mu mohou poskytnout přístřeší po dobu nezbytně nutnou, aby tak předcházel tomu, že bude bez střechy nad hlavou.

- **Psychologická podpora**

Každý člověk se někdy ocitne na pokraji svých sil a neví jak dál. Většina z nás nachází psychologickou podporu u své rodiny. V případě dětí a mladých dospělých v náhradní rodinné péči či ústavní péči, ale tuto možnost mít nemusí. Proto je důležité informovat o možnostech pomoci i od jiných osob a organizací. Psychologickou podporu a pomoc může dítě či mladý dospělý najít u kurátora pro děti a mládež nebo u sociálního kurátora, u pracovníka OSPOD, zaměstnance zařízení, ve kterém se právě osoba nachází, u psychologa, terapeuta, a i v nestátních neziskových organizacích nabízejících psychologickou podporu. Důležité je, aby se informace o možnostech psychologické podpory dostaly k dítěti či mladému dospělému a zvolila se vhodná metoda jednání a spolupráce. Může mu posloužit i registr sociálních služeb, kde nalezne potřebné organizace a jejich umístění (<http://iregistr.mpsv.cz/>).

- **Materiální podpora**

Ve chvíli, kdy mladý člověk odchází z náhradní rodinné nebo ústavní péče může se ocitnout v situaci, kdy nemá dostatek peněz na živobytí. Nemá žádný pravidelný příjem, nemá kde bydlet a nemá finanční podporu ze strany rodiny. V tuto chvíli je velmi důležitá včasná intervence a snaha poskytnout co nejrychleji informace o možnostech řešení nastalé situace. Podstatnou částí přípravy na budoucí život by měla být finanční gramotnost. Finanční vzdělávání umožňuje porozumět financím a jak s nimi zacházet v určitých situacích. Gramotnost týkající se financí je součástí výuky na základních i středních školách a učí, jak správně přistupovat k penězům. Se soustavnou přípravou na samostatný život, včetně

rozvoje finanční gramotnosti, je nutné začít co nejdříve, tedy již v náhradní péči (ústavu nebo pěstounské péči), pokud se v ní dítě ocitá.

S přechodem do dospělosti může další přípravou na správné nakládání s penězi být i komunikace se sociálním pracovníkem – sociálním kurátorem, který ho může mimo jiné nasměrovat na možnost podpory ze strany státu. Tyto informace může i sdělovat příslušný Úřad práce.

Jedním z druhů státní sociální podpory je **doplatek na bydlení**. Doplatek na bydlení je pomoc v hmotné nouzi, kdy člověku po zaplacení nákladů na bydlení nezbývají žádné peníze na živobytí. Zažádat si o doplatek na bydlení může osoba, která užívá byt, pobytovou sociální službu, ubytovnu nebo jiný než obytný prostor na základě smlouvy. Tuto státní sociální podporu vyplácí Úřad práce.

Další formou podpory můžeme uvést **příspěvek na živobytí**. Tento příspěvek je určen na úhradu potřeb osoby, která sama nedokáže zabezpečit základní životní podmínky (strava, ošacení, hygienické potřeby apod.). Stejně jako doplatek na bydlení, tak i příspěvek na živobytí vyplácí Úřad práce.

Zaopatřovací příspěvek

V České republice byl v říjnu 2021 přijat zákon č. 363/2021, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně právní ochraně dětí. Součástí tohoto nového zákona je i úprava **zaopatřovacího příspěvku** uvedená v části osmé, § 50b a následující. Tento zaopatřovací příspěvek je formou pomoci k podpoře mladých dospělých opouštějících náhradní péči.

Mladí lidé, kteří odcházejí z pěstounské péče, poručnické péče nebo ústavní výchovy a dosáhli zletilosti nebo plné svéprávnosti mohou být podporováni zaopatřovacím příspěvkem jednorázovým nebo opakujícím se zaopatřovacím příspěvkem.

- **Podmínky na splnění nároku pro opakující se zaopatřovací příspěvek**

Opakující se zaopatřovací příspěvek je forma pomoci pro mladého dospělého, který splní podmínky uvedené v zákoně. **Těmito podmínkami jsou:**

(1) Zletilá nebo plně svéprávná fyzická osoba má nárok na zaopatřovací příspěvek za kalendářní měsíc, pokud tato fyzická osoba, není-li dále stanoveno jinak,
a) byla do dne nabytí zletilosti nebo do dne nabytí plné svéprávnosti svěřena do pěstounské péče podle § 47a odst. 1 písm. a) nebo jí byla nařízena ústavní výchova podle občanského zákoníku včetně svěření do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 971

odst. 2 občanského zákoníku (dále jen „péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek“) a tato péče trvala nepřetržitě po dobu alespoň:

- 3 let, které bezprostředně předcházely dni nabytí její zletilosti nebo dni nabytí její plné svéprávnosti, pokud pěstounská péče nebyla zprostředkována orgány sociálně-právní ochrany,
- 12 měsíců, které bezprostředně předcházely dni nabytí její zletilosti nebo dni nabytí její plné svéprávnosti, šlo-li o pěstounskou péči zprostředkovanou podle tohoto zákona nebo o nařízenou ústavní výchovu podle občanského zákoníku,

b) je nezaopatřeným dítětem dle zákona o státní sociální podpoře,

c) nebyla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který dosud nebyl zhlazen, a

d) má vypracován individuální plán podle § 50d a poskytuje součinnost při jeho vyhodnocování a aktualizaci.

(2) Byla-li osoba podle odstavce 1 (dále jen „mladý dospělý“) svěřena do péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek z důvodu jejího oboustranného osiření, podmínka podle odstavce 1 písm. a) se nevyžaduje.

(3) Byl-li mladý dospělý svěřen do pěstounské péče, která nebyla zprostředkována orgánem sociálně-právní ochrany, z důvodu prohlášení jeho rodičů za nezvěstné, pobytu rodiče ve zdravotnickém zařízení, pobytu rodiče v pobytovém zařízení sociálních služeb, vzetí rodiče do vazby nebo nástupu rodiče do výkonu trestu odnětí svobody, má nárok na zaopatřovací příspěvek, pokud je splněna podmínka podle odstavce 1 písm. a) bodu 2. Ustanovení odstavce 1 písm. b) až d) tím nejsou dotčena.

(4) Podmínka podle odstavce 1 písm. a) je splněna také tehdy, došlo-li v době podle odstavce 1 písm. a) ke změně osoby pečující nebo ke změně poskytovatele služeb v zařízení ústavní výchovy nebo byl-li mladý dospělý bezprostředně před svěřením do pěstounské péče v ústavní výchově alespoň po dobu 12 měsíců po sobě jdoucích. Podmínka podle odstavce 1 písm. a) bodu 2 je splněna také tehdy, byl-li mladý dospělý bezprostředně před nařízením ústavní výchovy nepřetržitě alespoň 1 rok v pěstounské péči a následně nařízená ústavní výchova trvala alespoň 6 měsíců po sobě jdoucích. Doby, po které trvala péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, se pro účely splnění podmínky podle odstavce 1 písm. a) bodů 1 a 2 sčítají, pokud navazovaly jednotlivé druhy péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek bezprostředně na sebe.

(5) Doba, po kterou byl mladý dospělý svěřen do pěstounské péče na základě usnesení soudu o nařízení předběžného opatření nebo po kterou byl v plném přímém zaopatření ústavního zařízení na základě usnesení soudu o předběžné úpravě poměrů dítěte nebo o výchovném opatření podle § 13a, a která bezprostředně předcházela dni, ke kterému se stalo rozhodnutí soudu o péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1

písm. a) vykonatelným, se započítává do doby, po kterou musí péče podle odstavce 1 písm. a) trvat.

(6) Mladý dospělý, který není nezaopatřeným dítětem, protože je poživitelem invalidního důchodu z důchodového pojištění pro invaliditu třetího stupně, má nárok na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 při splnění ostatních podmínek pro vznik nároku na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání, nejdéle však do dovršení 26 let věku. Co se považuje za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání, stanoví zákon o státní sociální podpoře.

(7) Generální ředitelství Úřadu práce České republiky může na základě písemné a odůvodněné žádosti mladého dospělého o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech zvláštního zřetele hodných prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a).

(8) Za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu, po kterou mladý dospělý zůstává v plném přímém zaopatření školského zařízení pro výkon ústavní výchovy, mu zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 nenáleží.

- **Podmínky pro splnění nároku na jednorázový zaopatřovací příspěvek**

(1) Byl-li mladý dospělý ke dni, který bezprostředně předcházeli dni nabytí jeho zletilosti nebo dni nabytí jeho plné svéprávnosti, v péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, a není-li ke dni nabytí plné svéprávnosti nezaopatřeným dítětem nebo přestal-li splňovat podmínky pro vznik nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek podle § 50b, náleží mu jednorázový zaopatřovací příspěvek ve výši podle § 50e odst. 2.

(2) Za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu, kdy mladý dospělý zůstává v plném přímém zaopatření školského zařízení pro výkon ústavní výchovy, mu zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 nenáleží.

(3) Zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 mladému dospělému nenáleží, byla-li mu poskytnuta věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek podle § 33 zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy).

Výše zaopatřovacího příspěvku

- **Jednorázový zaopatřovací příspěvek**

Mladý dospělý může získat jednorázový zaopatřovací příspěvek, který je **25 000 Kč** při ukončení náhradní péče. Nárok na jednorázový zaopatřovací příspěvek vznikne, pokud mladý dospělý byl ke dni dosažení zletilosti nebo plné svéprávnosti v pěstounské péči, poručenství nebo v ústavním zařízení. Jednorázový zaopatřovací příspěvek lze vyplatit pouze jednou. Pokud byla mladému dospělému vyplacena věcná pomoc nebo peněžitý příspěvek dle § 33 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů **náleží jednorázový zaopatřovací příspěvek, pokud je ve vyšší výši, než je výše věcné pomoci nebo peněžitého příspěvku poskytnutého ze strany zařízení.** Zaopatřovací příspěvek náleží vždy v plné výši.

- **Opakující se zaopatřovací příspěvek**

Je poskytován **ve výši 15 000 Kč** a může se vyplácet maximálně do věku 26 let. Pokud se jedná o nárok na opakující se zaopatřovací příspěvek, musí být splněny výše uvedené podmínky.

Podmínky pro podání žádosti o jednorázový zaopatřovací příspěvek

Nárok na **jednorázový zaopatřovací příspěvek ve výši 25 000 Kč** vznikne mladému dospělému, který byl **ke dni dosažení zletilosti** nebo plné svéprávnosti v pěstounské péči, poručenství nebo v ústavní výchově, pokud

- není nezaopatřeným dítětem nebo
- přestane splňovat podmínky nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek.

Jednorázový zaopatřovací příspěvek **nahradí pro děti odcházející z NRP dosavadní jednorázový příspěvek při ukončení pěstounské péče**, na který bude vznikat nárok nejpozději do 31. 12. 2021.

Jednorázový zaopatřovací příspěvek nenáleží za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte a odměny pěstouna nebo příspěvku při pěstounské péči, za dobu poskytování plného přímého zaopatření školským zařízením pro výkon ústavní výchovy po dosažení zletilosti na základě smlouvy nebo na základě prodloužení ústavní výchovy, v případě, že mladému

dospělému byla školským zařízením pro výkon ústavní výchovy poskytnuta po ukončení ústavní výchovy věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek podle § 33 zákona č. 109/2002 Sb. v hodnotě odpovídající výši jednorázového zaopatřovacího příspěvku.

Podmínky pro podání žádosti o opakující se zaopatřovací příspěvek

1. Mladý dospělý splňuje podmínku trvání náhradní péče před dosažením zletilosti nebo plné svéprávnosti
2. Doloží splnění podmínky nezaopatřenosti
3. Mladý dospělý nebyl pravomocně odsouzen za trestný čin nepodmíněného odnětí trestu svobody, který nebyl doposud zahlazen
4. Mladý dospělý má sestavený individuální plán mladého dospělého, aktivně se podílí na jeho plnění, spolupracuje se sociálním pracovníkem - sociálním kurátorem

Ad (1): trvání doby náhradní péče doloží mladý dospělý příslušnými dokumenty (zejm. rozsudky). Konkrétně upravuje potřebné doby § 50b zákona (viz výše).

Ad (2): nezaopatřenost je posuzována podle zákona o státní sociální podpoře, mladý dospělý ji tedy **dokládá potvrzením o studiu**, případně potvrzením o zdravotním stavu. Žádost o opakovaný zaopatřovací příspěvek bude náležet i v situaci, kdy mladý dospělý začne splňovat podmínku nezaopatřenosti poté, co byl v mezidobí zaopatřeným (např. pokud se po nějakou dobu bude věnovat zaměstnání namísto studia, a poté začne znovu studovat). Pokud bude chtít mladý dospělý **změnit školu**, vždy bude muset doložit potřebné aktuální dokumenty-potvrzení o studiu. V případě, že by třikrát bezdůvodně změnil školu nebo studium ukončí, nebude mít nárok dále pobírat opakující se zaopatřovací příspěvek. Tato podmínka byla stanovena z toho důvodu, aby se mladý dospělý mohl naplno věnovat studiu a byl finančně zajištěn.

Ad (3): bezúhonnost mladého dospělého ověří přímo ÚP z rejstříku trestů, případně doloží mladý dospělý dle § 50s zákona. Je třeba zdůraznit, že se jedná o trestnou činnost, za niž byl mladý dospělý odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který dosud nebyl zahlazen, nikoliv přestupky nebo činy, za něž příslušel podmíněný trest.

Ad (4): individuální plán mladého dospělého je **pomocným nástrojem sociální práce**, je zpracován ve formě standardizovaného záznamu sociálního pracovníka, **zahrnuje pouze ty oblasti podpory, kterými se mladý dospělý chce a potřebuje zabývat** a nastavuje spolupráci mezi mladým dospělým a sociální pracovníkem – sociálním kurátorem.

!! Obsah individuálního plánu a míra spolupráce se odvíjí též výhradně od potřeb mladého dospělého, který je plně odpovědný za vlastní situaci, a to pokud jde o míru i rozsah spolupráce se sociálním pracovníkem – sociálním kurátorem.

Mladý dospělý doloží k žádosti o opakující se zaopatřovací příspěvek potvrzení sociálního pracovníka – sociálního kurátora (viz Příloha č. 1) o tom, že individuální plán mladého dospělého byl zpracován (samotný plán se k žádosti nedokládá) a následně na žádost ÚP dokládá sociální pracovník – sociální kurátor pravidelně potvrzení o součinnosti mladého dospělého, a to dle podmínek nastavených v individuálním plánu (viz Příloha č. 2).

Mladý dospělý by se měl dozvědět podstatné informace o postupu vyřízení žádosti o opakující se příspěvek od sociálního kurátora nebo také od zaměstnance obce v samostatné i přenesené působnosti, pověřených osob, poskytovatelů sociálních služeb, krajských poboček Úřadu práce nebo od osob, které pečovali o mladého dospělého v zařízení pro výkon ústavní výchovy.

Je důležité si uvědomit, že mladý dospělý, který odchází z náhradní péče a žádá o zaopatřovací příspěvek má za sebou již celou škálu hodnocení, režimových opatření a kontrol. Proto je velmi podstatný přístup sociálního pracovníka – sociálního kurátora, kurátora pro děti a mládež a původních pečovatелů dítěte. Mělo by se jednat o aktivizaci mladého dospělého a jeho podporu, cílem by měl být především spokojený mladý dospělý, který se o sebe dokáže postarat sám a bude žít plnohodnotný život.

Příloha č. 1: Potvrzení o vypracování individuálního plánu mladého dospělého

Příloha č. 2: Potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci individuálního plánu mladého dospělého

Zpracovaly:

Mgr. Kristýna Jůzová Kotalová, obor rodinné politiky a ochrany práv dětí MPSV

PhDr. Melanie Zajacová, odbor sociálních služeb a sociální práce MPSV

Příloha č. 1: Potvrzení o vypracování individuálního plánu mladého dospělého

Potvrzení o vypracování individuálního plánu mladého dospělého

podle §50d zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

Adresa:

V souladu s § 50d zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí tímto potvrzuji, že(jméno a příjmení klienta), narozen/a, trvale bytem má vypracován individuální plán mladého dospělého ze dne

Jméno a příjmení sociálního pracovníka - sociálního kurátora:

.....

Funkce:

Telefon:

E-mail:

Datum:

Podpis a razítko:

Příloha č. 2: Potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci individuálního plánu mladého dospělého

**Potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci
individuálního plánu mladého dospělého**

podle §50d odst. 8 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí

Obecní úřad obce s rozšířenou působností:

Adresa:

V souladu s § 50d odst. 8 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí tímto potvrzují, že(jméno a příjmení klienta), narozen/a, trvale bytem poskytuje/neposkytuje součinnost při vyhodnocování a aktualizaci individuálního plánu mladého dospělého tak, jak byla sjednána individuálním plánem mladého dospělého ze dne

Jméno a příjmení sociálního kurátora:

Funkce:

Telefon:

E-mail:

Datum:

Podpis a razítko: